

také vykonána. Výkonný orgán za šetření byv slyšen, udal, že nad dveřmi krámu nebyla tabule označující, komu obchod patří, a mohl tudíž vykonavatel tím spíše býti míněn, že obchod patří povinným, když tito v krámě byli přítomni a odepřeli zaplacení vymáhané pohledávky, pročez právě exekutor přikročil k výkonu exekuce a peníze odňal z pokladny v krámě. Dotud proto postup vykonavatele byl správný. Nesprávné však bylo jeho další počínání, že odejmutou částku neodvedl na stvrzenku přítomnému zástupci jediného věřitele, jak předpisuje § 261 první odstavec ex. ř. Odchylný se vyjímecné ustanovení § 261 druhý odstavec ex. ř. nemá tu místa, poněvadž pohledávka jediného věřitele byla známa a věřitel dlužní úpis neměl vydati. Složení peněz u soudu odporovalo tudíž § 261 odst. 1 ex. ř. Byla-li však exekuce podle zákona vykonána, nebyla stížnost dle § 68 ex. ř. oprávněna a nebylo jí vyhověti, pročez rekursu muselo býti vyhověno. Stěžovateli Josefu R-ovi dává soud na vůli, by uplatňoval svá práva pořadem procesním, by procesní soudce rozhodl o pletichách manželů U-ových, Alžběty U-ové ml. a snad i Josefa R-a, jak vysvítají ze zprávy městské rady v L.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Josefa R-a.

Důvody:

Dovolací rekurent Josef R., který by byl dotčen ve svých právech výkonem exekuce, si stěžuje do usnesení rekursního soudu, jímž byla zamítnuta jeho žádost o zrušení výkonu exekuce zabavením hotovosti 1.685 Kč z toho důvodu, že prý je to částka jemu náležející a byla zabavena neprávem v jeho obchodě. Dovolací rekurs však odůvodněn není a poukazuje se dovolací rekurent na správné odůvodnění druhé stolice, jež dovolacím rekursen není nijak vyvráceno. Předmětem žádosti podle § 68 ex. ř. nemůže býti řešení právní otázky, kdo jest držitelem obchodu a komu náležejí zabavené peníze, nýbrž může býti rozhodováno jen o tom, zda postup výkonného orgánu při výkonu exekuce byl správný. Po té stránce bylo rekursním soudem zjištěno, že exekuce byla vykonána v obchodní místnosti, jež v žádosti exekuční byla jako místnost dlužníků označena a v níž dlužníci byli také zastíženi. Správně musil proto výkonný orgán věci v označeném obchodě se nacházející a tedy i peníze považovati za věci, jež jsou v moci dlužníka a jich zabavení odpovídá předpisu § 253 ex. ř. a čl. 66 a 67 instrukce pro výkonné orgány. Tvrdí-li Josef R., že zabavené věci náležejí jemu, musí své právo dokázati ve sporu a jeho námitky proti výkonu exekuce, i když snad jeho jméno drobným písmem na výkladní skříni pod reklamou bylo vyznačeno, musí zůstat bez povšimnutí.

Čís. 13726.

Ani právo předkupní (§§ 1072—1079 obč. zák.), ani právo svého druhu, jež se podobá předkupnímu právu, není majetkovým právem ve smyslu § 331 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, R I 1051/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce zabavením nároku dlužníka na koupi domu od poddlužníka, spolku V. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu dlužníka a poddlužnice exekuční návrh zamítl. Důvody: Jest se zabývatí právní otázkou, zda jest přípustná exekuce na právo na koupi domu za pevně stanovenou cenu povinné straně proti poddlužnici smlouvou vyhrazené. V tom směru přisvědčuje rekursní soud názoru stěžovatelů. Podle návrhu vymáhající strany a ověřeného opisu smlouvy k němu připojeného, vyhrazeno bylo povinné straně při uzavření nájemní smlouvy s poddlužnicí ze dne 9. září 1931 o nájmu domu čp. 133 v R. a v této smlouvě právo koupiti dům ten od poddlužnice kdykoli za trvání smlouvy nájemní, t. j. do 30. září 1934 za tržovou cenu 28.000 Kč vyjádřenou v relaci k americkému dolaru, při čemž zavázala se poddlužnice nabídce povinné strany v tomto směru vyhověti do jednoho měsíce od výzvy. Ve smlouvě je právo to označeno jako právo předkupní. Ve smlouvě je dále ustanovení, že závazky z nájemního poměru přecházejí na právní nástupce obou stran. O právu výše uvedeném, označeném jako předkupní, takovéto ustanovení ve smlouvě není, pro ně tedy posloupnost taková smluvena nebyla. Z toho plyne, že právo vyhrazeno bylo povinné straně jako právo osobní, mající náležitosti práva předkupního podle § 1072 obč. zák., za něž také ve smlouvě bylo označeno, a jako takové zřejmě míněno. Rekursní soud sdílí tu názor stěžovatelů, opřený o rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. února 1924 Rv I 1739/23 čís. 3508 sb. n. s., že prodej věci není nutným předpokladem práva předkupního a že právo to může býti smluveno i bez něho ať při nájmu, jako v tomto případě, neb i zcela samostatně. Je-li v takovém případě smluveno i trvání práva, jako je tomu zde, není třeba ani zvláštní úmluvy o tom, že strana zavázaná má nabídnouti dříve oprávněnému výkup, kdyby chtěla nemovitost zciziti jinému, neboť taková povinnost její je v úmluvě mlčky obsažena. Je-li tu závazek do určité doby prodati nemovitost povinnému, nemůže bez porušení smluvního závazku prodána býti bez omezení toho jinému. Jsou tu tudíž všechny podstatné znaky práva předkupního podle § 1072 obč. zák. jak také smluvními stranami smluvené oprávnění bylo označeno, a musí proto býti považováno smluvené právo za právo předkupní. Právo to je proto, zejména nebylo-li zápisem do veřejných knih přeměněno v právo věcné, právem osobním (§ 1073 obč. zák.), jež nelze ani postoupiti třetí osobě ani převésti na dědice (§ 1074 obč. zák.). Povinný sám nemůže pak právem tím nijak nakládati, krom uskutečnění práva toho provedením koupě pro sebe sama, zejména nemůže je ani zciziti, a na jiného převésti, naproti tomu, i kdyby k tomu snad došlo, není spolusmluvník jeho — v tomto případě poddlužník —, povinen jinému než povinné straně plniti a může komukoli jinému, i kdyby snad mu dlužníkem právo to bylo postoupeno, plnění odepřít, a nemůže býti donucen, aby jinému plnil. Právo to není tudíž právem majetkovým ve smyslu § 331 ex. ř., nemajíc, pokud není provedeno, majetkové hodnoty. Zabavení, které nelze podle toho, co bylo uvedeno, zpeněžití ani jinak realizovati, bylo by bezpředmětné, exekuce, zejména při odporu poddlužníka, nutně by zůstala bez výsledku a nelze proto ani z tohoto důvodu právo takové zabaviti a exekuce na ně není

přípustna. Příkaz dlužníku podle § 331 ex. ř., by se zdržel nakládání právem (zabavení), neměl by totiž vůbec významu, an dlužník sám ani právem tím volně nakládati nemůže, a význam jeho byl by obmezen jen na to, že by dlužník sám neměl právo uskutečnit požadováním plnění od poddlužníka, nebo se práva toho vzdáti proti poddlužníku, nebo se práva toho vzdáti proti poddlužníku, což by bylo šikánou, ježto by z toho vymáhající věřitel vůbec žádný prospěch, zejména pak majetkový, neměl a míti nemohl, a nedosáhl by tak uspokojení své pohledávky, ani částečného. Tím ovšem pozbylo by povolení exekuce vůbec významu, jaký podle předpisů práva exekučního má míti. Exekuce taková není přípustná a návrh na povolení její musil proto býti zamítnut. Věc neměla by se jinak ani, kdyby přisvědčeno bylo názoru vymáhající strany, že tu nejde o právo předkupní podle § 1072 obč. zák., nýbrž o zvláštní smlouvu sui generis. I kdyby tomu tak bylo, nic by se tím neměnilo na osobní povaze práva, které má býti zabaveno a vývody o nemožnosti zcizení a zpeněžení práva výše odůvodněné platily by i v případě takovém, to tím spíše, ježto speciálního ustanovení o smlouvě takové zákon nemá, povahou svou pak právo takové podobalo by se nejvíce právu předkupnímu a bylo by proto i v takovém případě použití podle § 7 obč. zák. obdobu s ustanovením zákona o právu předkupním, tedy ustanovení §§ 1072 až 1074 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vývody dovolacího rekursu nejsou s to, by zvrátily správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nejvyšší soud schvaluje, a k němuž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodává: Účelem exekuce jest dosáhnouti uspokojení vymáhaného nároku. Předpokladem pro přípustnost exekuce na majetková práva podle § 331 ex. ř. jest, že jde o právo mající majetkovou hodnotu, jež samo nebo co do svého výkonu může býti zpeněženo, nebo-li, exekuci lze vésti jen na taková práva majetková, jež jsou zcizitelná a zpeněžitelná (srovnej rozh. čís. 11.433 a 11.641 sb. n. s.). Jest tedy věcí soudu exekuci povolujícího, by zkoumal, zda jde o zpeněžitelné právo majetkové, způsobilé uspokojiti vymáhaný nárok, a podle toho exekuci buď povolil, nebo exekuční návrh zamítl. Jen okolnost, jaký je obsah a rozsah zpeněžitelného práva majetkového, na něž se vede exekuce zabavením, nelze ovšem řešiti v usnesení exekuci povolujícím, nýbrž je teprve na exekučním soudci, by otázky ty, budou-li za exekučního řízení nadhozeny, rozřešil. Nejvyšší soud souhlasí sice také s odůvodněním rekursního soudu, že věta smlouvy ze dne 9. září 1931, znějící: »Závazky z tohoto nájemního poměru přecházejí na právní nástupce Vaše i V.« se nevztahuje na t. zv. »právo předkupní« ve smlouvě uvedené; ale tato okolnost jest bez významu, protože právo předkupní jest právem čistě osobním, které nemůže býti smlouvou za postupitelné nebo zděditelné prohlášeno a protože předpis § 1074 obč. zák. je právem donucovacím (tak také Ehrenzweig II/1 str. 389 a komentář Klangův k § 1073 až 1074 obč. zák.). Tvrzení stěžovatelovo, že mu povinný před exekucí nabízel dotčené právo ke koupi, jest novotou, k níž — i kdyby

nějaký význam měla — nelze přihlížeti. I hostejno jest, zda povolení navrhované exekuce mohlo býti pro dlužníka nátlakem nebo podnětem, aby zaplatil vymáhanou pohledávku, neboť rozhodné jest jen, zda navrhovanou exekucí lze dosáhnouti uspokojení vymáhaného nároku, a v příčině té dospěl rekursní soud k správnému názoru, že právo, na něž se vede exekuce, jako právo ryze osobní, nemůže na jinou osobu býti převedeno ani zcizeno (§§ 1074 a 1393 obč. zák.), ať již jde o právo předkupní podle §§ 1072 až 1079 obč. zák., nebo o právo svého druhu, jež se právu předkupnímu podobá.

Čís. 13727.

Nejde o nárok ze správy pro právní vady zboží, nýbrž o nárok na náhradu škody, jež byla kupiteli způsobena tím, že pro opožděné dodání muselo býti zboží dodané z ciziny vyceno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo bývalo, kdyby bylo dodáno včas.

Stát, jemuž byla jako kupiteli způsobena škoda tím, že pro opožděné dodání (pro dodání z cizí země) muselo býti zboží vyceno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo, kdyby bylo dodáno včas, jest oprávněn domáhati se náhrady na prodávateli.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, Rv I 2326/32.)

Semenářský závod státních lesů v Praze objednal u žalované firmy vagon žaludů. Žaludy měly býti dodány z Jugoslaviie nebo z Polska. Žalovaná dodala však žaludy opožděně a to z Maďarska, čímž způsobila, že čsl. stát musel zaplatiti na cle místo 60 Kč za 100 kg, částku 150 Kč za 100 kg. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý stát (semenářský závod státních lesů v Praze) na žalované zaplacení toho, oč musel zaplatiti na cle více. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: V souzeném případě nejde o správu pro kvalitní vadu, nýbrž o náhradu škody vzniklé rozdílem ve clu, kterou zavinila žalovaná strana tím, že nedodala zboží podle smlouvy ihned, promptně, nýbrž mnohem později, když již zatím clo na dovoz z Maďarska stouplo, a tím, že kromě toho dodala protismluvně zboží maďarského původu. Jsou proto vývody odvolání bezvýznamné a žalovaná ručí za tuto škodu, třebaže žalující strana vadné zboží přece jen převzala a je použila, neboť tím se nikterak nevzdala nároku na náhradu škody vzniklou jí rozdílem ve clu, kterou její semenářský závod státních lesů v Praze jako samostatný obchodní podnik státní (§ 1441 obč. zák.) utrpěl, třebaže clo, ovšem jen v původní výši, šlo podle smlouvy na její účet.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobkyně nemá pravdu, že jde o nároky ze správy pro právní vady zboží a že proto je žaloba opožděná a nárok promlčen. Neprávem poukazuje k rozh. čís. 7918 sb. n. s., kde šlo o docela jiný skutkový děj.